



Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. XIX. Si pensio fuerit alicui adiudicata causâ miserationis, & ille sit in quasi possessione exigendi; vtrum possit intentare remedia possessoria pro conseruanda sua quasi possessione. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

46 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

lib. 2. cap. 30. in quinta declarat. Garf. de benefic. part. 9. cap. 2. num. 165. in quarta declaratione.

- 12 In casu verò proposito, declaratio illa non procedit; sed potius decisioni Riccij & Vgolini locus erit: immò & permutatio nulla & inualida declarabitur vti fraudulenta, & conficta in fraudem Concilij, & ad euitandum Concursum: certum est enim, permutationem fraudulentam non subsistere, & beneficium sic permutatum vacare, & esse impetrabile, ex Constitutione Pij IV. publicata anno 1564. die 27. Ianuarij, quam refert Cokier in tract. de permut. benefic. part. 3. cap. 1. num. 12. Franc. Marc. decis. 510. num. 5. part. 1. Sigismund. Loffred. consil. 17. num. 35. Paris. de resignat. lib. 13. quest. 4. num. 18. cum alijs allegatis per Lotter. de re benefic. lib. 1. quest. 31. num. 18. vbi dicit, quod illa Præsumptio non potest sanari ab alio quàm à Papa; † & in puncto casus, de quo agitur, ita concludunt Paris. de resignat. lib. 8. quest. 9. num. 95. in illis verbis, *dummodo permutatio non sit fraudulenta, nec de simplici ad Curatum, nec in valore sit magna inæqualitas*: quem sequitur Garf. de benefic. part. 9. cap. 2. num. 164. qui loquuntur de examine per Concursum.
- 14 Quamuis enim Garf. in dicto tract. de benefic. part. 11. cap. 4. n. 102. videatur concludere fraudis coniecturas cessare, quando non agitur de fraude aduersus Expectantes; ideo illas non esse attendendas, cum hodie Expectatiua sint sublata; negari tamen non potest, quin alijs etiam in casibus fraudis circa beneficiorum permutationem considerari possit: † veluti si permutatio facta fuerit de tenui beneficio cum alio
- 15

pingui, ad palliandam resignationem in fauorem, quæ coram Ordinario fieri non potest: Paris. de resignat. lib. 9. quest. 9. num. 5. & 6. sicut nec coram Legato, vt probaui in quest. benefic. cap. 123. num. 2. vol. 2. & vol. 1. part. 2. cap. 3. §. 6. de Legatus, & illorum potest. num. 18. & ideo permutatio in casu, de quo agitur, præsumitur facta in fraudem, ex notatis per Duran. decis. 163. num. 6. & 7.

Sed tamen cum hæc materia sit coniecturalis. Ego 16 consului impetranti, seu impetrare volenti, vt hanc fraudis coniecturam alijs adminiculis corroborare studeret, veluti ex consanguinitate permutationum, & alijs quæ ex facto elici poterunt; & de quibus agunt DD. citati per Garf. dicta part. 7. cap. 4. num. 101. † cum DD. velint solam illam inæqualitatis re- 17 ditum coniecturam non annullare permutationem, nisi alijs coniecturis roboratam: Rebuff. in praxi, tit. de permutat. num. 42. Franc. Marc. decis. 1127. num. 3. & sequentib. Boër. decis. 2. num. 55. Fab. in Cod. lib. 1. tit. 2. de finit. 88. Borell. in summ. decis. part. 1. tit. 24. num. 6. & 45. † Et in terminis, quod 18 inæqualitas beneficiorum obesse non possit, quando permutatio non fuit facta coram Ordinario, si reducta fuerit ad æqualitatem per reservationem congruæ pensionis, determinat Rota coram Merlin. decis. 329. num. 8. & 9. vbi citat Paris. de resignat. lib. 6. quest. 2. num. 18. † Ratio est quia Summus Pontifex ex certa scientia, prout quando vtriusque beneficij permutati valor expressus fuit, omnem sanat defectum, & supplet pensionis inæqualitatem, & fraudis tollit suspicionem: Merlin. dict. decis. 329. n. 9. 19



C A P V T X I X.

A R G V M E N T V M.



I pensio alicui fuerit adiudicata miserationis causa, vtrum possit intentare remedia possessoria pro conseruanda sua quasi possessione exigendi? & vtrum pro præstationibus annuis personalibus dentur remedia possessoria, saltem ex Officio Iudicis.

S V M M A R I V M.

- 1 In præstationibus annuis quæ non debentur intuitu certæ rei, non dantur remedia possessoria; secundum opinionem Legistarum.
- 2 Quando agitur de præstatione annua, quæ non est perpetua, non competunt remedia possessoria.
- 3 Hypotheca non competit pro præstatione annua, quæ non est perpetua.
- 4 Ex sententia Canonistarum dantur remedia possessoria pro præstationibus annuis, etiam si non debentur respectu certæ rei.
- 5 In locis ubi admittuntur census personales, pro illis dantur remedia possessoria.
- 6 Ex annua præstatione oritur quidam status, cuius occasione peti potest manutentio.
- 7 Pro manutentione in eodem statu, etiam ipsi locatori conceduntur remedia possessoria, & officium Iudicis.
- 8 Pensio quæ debetur ratione beneficij, dicitur realis respectu fructuum, quorum ratione solui debet.

SED hodie proponitur Casus iste decidendus. Quidam Sacerdos priuatus fuit per sententiam suo beneficio; sed quia aliunde non habebat ex quo viueret, reseruata illi fuit super eodem beneficio an-

nua præstatio centum librarum, ne in dedecus Ordinis Sacerdotalis mendicare cogeretur. Impetrans hanc præstationem annuam persoluit: nunc verò poenitentia ductus, multa opponit ob quæ prætendit se non teneri amplius ad illius solutionem: Ideo quæsitum fuit, vtrum lite pendente creditor pro sua annua præstatione sit manutenendus.

Dubium facit, quia in istis præstationibus annuis, quæ non solvuntur respectu certæ rei, non est locus Interdictis possessorijs, cum in effectu non possideantur, cum in illis solum agatur ad dandum ex actione personali, quo casu secundum mentem omnium ferè Legistarum, non potest locus esse manutentioni: Alexand. consil. 94. num. 1. vol. 7. plures adducit Rip. in l. 2. ff. quor. bonor. num. 3. Capell. Tholos. quest. 59. Menoch. remed. 1. reinend. poss. num. 139. Gratian. discept. forens. cap. 981. num. 34. † maxime cum non agatur hic de annua præstatione perpetua, sed temporali; videlicet donec iste delinquens alia bona habuerit sufficientia, ex quibus sine dedecore vitæ Clericalis alij possit: quo casu non competere pro tali præstatione remedia possessoria, testatur Bald. in l. 1. C. vii possideris: num. 15. versio. respondeo ad primam. † Quod confirmatur ex traditis per Surd. de alienat. tit. 8. pauper. leg. § 1. num. 8. vbi pro pensione hypothe 3

Tract. de Pensionib. Ecclesiast. Cap. XIX. 47

pothecam competere testatur, dummodo sit perpetua, non temporalis.

- 4 Sed in contrarium adest communis omnium Canonistarum conclusio, asserentium in istis praestationibus annuis, quamvis non debeantur respectu certae rei, competere remedia possessoria; propterea negotio in utramque partem disputato, concludit Felician. de Solis in tractatu de censib. lib. 3. cap. 1. num. 8. ad longum, per plures columnas in fin. versic. Ipse autem. † Vbi etiam subdit quod in locis ubi liciti sunt census personales, quia in illis Bulla Pij V. de censib. non observatur, propterea in praesenti Ciuitate Auenionensi, & Comitatu Venaissino, competunt remedia possessoria pro illis censibus personalibus; eandemque sententiam tuetur Gratian. discept. forens. cap. 113. num. 15. dicens hanc esse verioris & magis approbatam sententiam, quam etiam probat Peregrin. ad longum disputans, de fideicom. artic. 46. num. 18. Et postea num. 19. respondens ad doctrinam Baldi in dicta. l. 1. C. vii possidetis, † & dicens quod ubi annua praestatio apparet facta ex causa obligatoria, siue pro iure reali, siue personali, acquiritur quidam status possessorius, quem Iudex debet manutenere: quod etiam dicit Addit. ad praefatam dec. 59. Capella Trolosane, post Ang. in l. si certis annis, C. de pactis, quodque consuetudo omnium Curiarum, tam spiritualium, quam temporalium, tenet hanc opinionem Canonistarum: cap. querelam, de Election. Et quod etiam in praestationibus personalibus denegetis habet locum iudicium possessorium, saltem

utile, vel Officium Iudicis: Rip. in dicta. l. 2. ff. Quor. bonor. num. 3. versic. sed certe. vbi dicit, quod licet opinio Legistarum sit verior in puncto iuris, tamen opinio Canonistarum seruatur in praxi. Idemque testatur Additio ad Alexand. dicto consil. 94. n. 1. vol. 7. lib. B. versic. sed contrarium.

Et sine dubio, quamvis non concederetur hoc casu Interdictum Retinendae possessionis, tamen daretur Officium Iudicis ut quis manuteneri posset in statu, in quo reperiebatur tempore litis motae: ut per Post. in tract. de manutent. obseruat. 10. num. 90. in noua addit. Rota apud Buratt. decis. 289. num. 10. versic. tum quia: & decis. 378. num. 4. & 5. adeo ut non debeat fieri distinctio inter perpetuam, & temporaneam praestationem: cum etiam in locatione temporali remedia possessoria locatori competere verius sit, ut determinat Rota dicta decis. 289. num. 10. apud Buratt. & ibi Addit. lib. B. Cavaler. decis. 228. num. 3. & de hac manutentione in statu possessionis, seu de tentatione ex officio Iudicis multa adducit Salgad. de Reg. protecl. part. 3. cap. 12. num. 3. & sequent.

Verum omnis tollitur difficultas ex eo, quod hic non agitur de praestatione merè personali, cum illa debeat ratione beneficii impetrati, & fructuum illius; quo casu absque vlla difficultate locus est manutentioni: ut bene probat Cencius in tract. de censib. quest. 91. num. 14. ad instar pensionum impositarum super fructibus beneficii, pro quibus manutentionem competere indubitatum est: Rota apud Post. decis. 70. num. 5. post Put. decis. 419. lib. 2.



CAPVT XX.

ARGVMENTVM.



SUCCESSOR in beneficio, pro quo rata concurrere debeat in solutione pensionis, videlicet an pro rata temporis, an pro rata fructuum? Et quomodo fieri debeat proportio illa, si pensio anticipatè soluta fuerit? Immo etiam successorem posse cogi ad terminos solutionum decursos, si Pensionarius diligens fuerit in exigendo. Quales hac in re diligentiae requirantur: Pro pensione beneficii fructus esse hypothecatos, & dari electionem Pensionario agendi contra successorem in beneficio, vel contra haeredes antiqui possessoris: Et sicut successor in beneficio habet regressum contra haeredes possessoris defuncti iuxta ratam portionem; ita disceptatur quomodo iudicio ratae locus sit inter haeredes ultimi possessoris, & illum qui de nouo prouisus est: utrum videlicet, & pro qua rata huic nouo prouiso competat actio, vel recursus pro pensionibus ultimi anni? Et quomodo inter illos fructus diuidantur, an scilicet iuxta l. defuncta, ff. de usufruct. an verò iuxta l. diuortio, ff. solut. matrimon.

SVMMARIVM.

- 1 Quomodo computandus sit annus quando diuisio facienda est inter priorem Episcopum, & posteriorem illi succedentem? & qua praxis obseruanda sit.
- 2 Tota fructuum perceptio in calculo ratae pensionis inter Episcopum, & eius successorem, finitur in ipso die reseruatae pensionis.
- 3 Pensio cum successore in Episcopatu, vel alio beneficio diuidi debet pro rata fructuum, & non pro rata temporis.
- 4 Pensio est onus fructuum, & debetur pro rata perceptionis illorum.
- 5 Annus pensionis computandus est à Data litterarum; sed tamen quando agitur inter Rectorem seu Pralatam, & eius successorem, diuisio fieri

debet pro rata fructuum.

- 6 Diuisio fructuum quomodo fiat inter possessorem beneficii, & heredem pensionarii, post illius obitum? & fusius vide diuersas opiniones infra, num. 29. & sequentibus, & num. 35.
- 7 Perceptio fructuum dicitur integra, quae sit quolibet anno completo, incipiendo à die Data litterarum reseruationis, & finiendo eodem die anni sequentis.
- 8 Pensio quando dicatur solui anticipatè, & quando posticipatè.
- 9 Tot sunt solutiones pensionum, quot sunt fructuum perceptiones.
- 10 Pensionarius qui primum terminum exegit per anticipationem, non debet recipere ab herede Titularis pensionem posticipatam: quod propositio exemplo explicatur.